

7. Juhhús

7.1. Világ- és európai piaci tendenciák

A FAO előzetes adatai szerint a világ juh- és kecskehús termelése 3%-kal nőtt 2008-ban, és meghaladta a 14 millió tonnát. A kibocsátás bővülése Közép-Amerikában (Mexikó) volt a legnagyobb (8%), majd Ázsia következett csaknem 4,5%-os növekedéssel. A világon a legtöbb juhhúst előállító Kínában csaknem 6,5%-kal nőtt a termelés. Az USA-ban a kereslet mérséklődése a termelés csökkenését eredményezte, és szintén az alacsonyabb termelés jellemezte a világ két legnagyobb juhhús exportőrének tekintett Ausztráliát és Új-Zélandot is.

Az EU-ban a juhhús-előállítás csökkenése a támogatások termeléstől való leválasztása után kezdődött. A tendencia tovább folytatódott, a Bizottság előzetes adatai szerint 2008-ban az Unió termelése több mint 1%-kal mérséklődött. Az ágazat kilátásai hosszabb távon sem kedvezőek, a Bizottság a termelés folyamatos csökkenését prognosztizálja 2014-ig. Az EU-ban a termelés mérséklődése az önellátási fok csökkenését, valamint az import növekedését eredményezte.

A világ juh- és kecskehús exportja csökkent 2008-ban, Ausztrália és Új-Zéland kivétel a csökkenő kereslet, valamint az erős nemzeti valuta is korlátozta. A juhhús iránti kereslet elsősorban a fejlődő országokban volt erős (termelés is itt nőtt jobban), a fejlett országok igénye nem változott lényegesen. A fogyasztás növekedése elsősorban Ázsiában volt jelentős. Kínában a juhhús fogyasztása jobban nőtt, mint a termelés, ami az import erőteljes növekedését eredményezte.

A FAO előrejelzése szerint 2009-ben, lassuló ütemben, de mérsékelten nő a világ juhhústermelése, és meghaladja a 14,2 millió tonnát. A termelés jelentősebb bővülése csak Kínában várható, az EU-ban csökkenésre lehet számítani. Ausztráliában és Új-Zélandon a gazdasági év fordulóján (2008. június) kevesebb juhot számláltak az egy évvel korábbinál. A gazdasági nehézségek miatt 2009-ben a kereslet az olcsóbb húsok irányába tolódhat el a FAO szerint, ami együtt járhat a juhhúsok iránti kereslet- és árcsökkenéssel.

7.2. Hazai piaci tendenciák

7.2.1. Kínálat

Az anyajuhok létszáma csökkent az előző években, a kedvezőtlen tendencia 2008-ban is folytatódott. A KSH adatai szerint 2008. december elsején 1,236 millió juhot tartottak az országban, 4 ezerrel többet, mint egy évvel korábban, augusztushoz viszonyítva azonban csaknem 3%-kal csökkent az állomány. Az összes állományon belül az anyajuhok létszáma mérséklődött, és nem érte el az egymilliót, egy év alatt 13 ezerrel csökkent. Az állomány visszaesésében szerepet játszott, hogy a Magyarországon előállított bárány értékesítésére továbbra is az egypticosság jellemző, a kivétel legnagyobb része az olasz piacra kerül, a vágás szinte teljesen megszűnt az országban (január-október között az élőjuh-export csaknem 12 ezer tonna volt, míg a vágás nem érte el a 270 tonnát).

7.2.2. Bel- és külpiaci értékesítés

Az állomány csökkenése a juh felvásárlás 11%-os visszaesését eredményezte január-november között az egy évvel korábbihoz mérten a KSH adatai alapján. Az összes felvásárlásból több mint 70%-kal részesedő expressz pecsenyebárány (átlagsúlya 21,5 kg volt) felvásárlása 14%-kal, a tejesbárányé (átlagsúly 19,2 kg) pedig 18%-kal csökkent. Az AKI vágási statisztikája szerint a juh- és bárányvágás is erőteljesen csökkent a vizsgált időszakban.

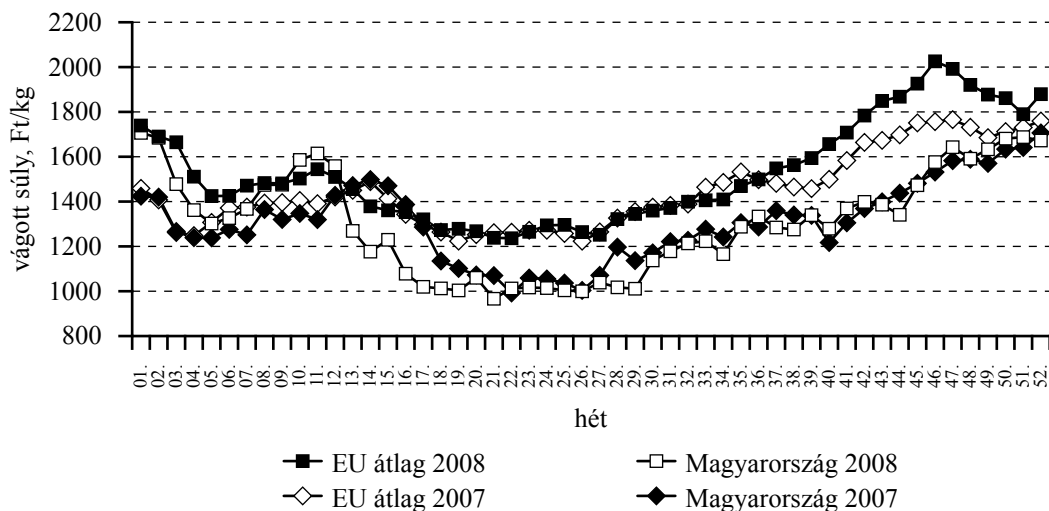
A mérséklődő kínálat hatására az élőjuh-kivitel 9%-kal csökkent az év első tíz hónapjában. Az export legjelentősebb részét az élő bárány adja, melynek 2008. évre vonatkozó külkereskedelmi adatai jelenleg nem állnak rendelkezésre. Az AKI PÁIR reprezentatív adatai azt mutatják, hogy az exporttal foglalkozó kereskedő szervezetek 2008-ban 2%-kal kevesebb báránnyt vásároltak fel. Ennek alapján arra lehet következtetni, hogy az élőjuh-exporton belül az élőbáránny-kivitel is csökkent.

7.3. A piaci árak tendenciája

Az EU juhpiacán 2008-ban a szezonalitásnak megfelelően alakultak a bárányárak (22. ábra). A könnyű bárány átlagára euróban kifejezve 4%-kal haladta meg az egy évvel korábit, a nehéz bárány esetében pedig 6% körüli volt az árnövekedés. Az áremelkedés irányába hatott, hogy az Unió legnagyobb juhhús beszállítója, Új-Zéland magasabb áron értékesítette a juhhúst a közösségi piacon.

22. ábra

A könnyű bárány ára az EU-ban

Forrás: EU Bizottság, AKI PÁIR

A könnyű bárány hazai termelői ára 2%-kal emelkedett, amiben jelentős szerepe volt annak, hogy az élőjuh külpiaci értékesítése során (főleg az olasz piacon) nem lehetett az előző évinél lényegesen magasabb árszintet elérni.

A világszertei árak tendenciáját a következő évben a főbb exportőrök (Új-Zéland és Ausztrália) csökkenő termelése mellett elsősorban a kereslet alakulása határozza meg. A pénzügyi és gazdasági nehézségek mérsékelhetik a juhhús iránti keresletet, ez pedig az árak csökkenését eredményezheti. A fogyasztók érdeklődése eltolódhat az alacsonyabb árfekvésű húsok irányába (jelenleg a juhhús ára a legmagasabb a világpiacra).